WARIES MISDAADREEKS · Nº 030

LAATSTE RONDE IN ASSEN

De zaak van de coureur in het Asserbos

HISTORISCH ONDERZOEKSRAPPORT
NAAR DE DOOD VAN EDWARD LANGRIDGE
ASSEN, TT-WEEK 1951

dr. Marit Zwiers

UITGEVERIJ WARIES

VOOR U BEGINT

Aan de lezer

Op vrijdagochtend 6 juli 1951, de dag voor de TT, vond een boswachter in het Asserbos het lichaam van de Engelse motorcoureur Edward Langridge, naast zijn racemotor. De Asser monteur die voor hem werkte, werd een week vastgehouden en nooit vervolgd. De dader is nooit gevonden.

Dit boek is het rapport dat historicus Marit Zwiers in 2026 over die zaak schreef, met alle bronnen die zij verzamelde: processen-verbaal, een rechercheursjournaal, krantenberichten, startlijsten en rondetijden, brieven, een veilingcatalogus, een interview en een handtekeningenboekje uit een museumcollectie. Zwiers trekt in haar rapport zelf geen conclusie over de dader. Die heeft zij, op verzoek van haar opdrachtgever, in een verzegelde envelop gestoken. Achter in dit boek kunt u die envelop openen.

Uw opdracht: kom vóór die tijd zelf tot een oordeel. Lees het rapport en de bijlagen en beantwoord de zes vragen van het antwoordformulier (achterin, p. 72):

DE ZES VRAGEN

1. Wie heeft Edward Langridge gedood?
2. Waar werd hij gedood?
3. Hoe kwamen het lichaam en de motor op de vindplaats in het Asserbos?
4. Waarom moest Langridge sterven?
5. Wat verzwegen Cyril Maddock en Peggy Langridge in 1951, en waarom?
6. Hoe kwam de steeksleutel met de letters H.W. bij het lichaam?

Elk antwoord moet u kunnen onderbouwen met minstens twee bronnen. Alles wat u nodig hebt, staat in dit boek. Sommige getuigen spreken de waarheid niet, en wie de waarheid spreekt, weet niet altijd wat hij precies heeft gezien of gehoord.

Werkbladen vindt u achterin (p. 69), hints in drie oplopende niveaus, op hun kop gedrukt, op p. 73.

Speelduur: reken op drie tot vier uur. U kunt het alleen spelen of samen, met een potlood en een rustige avond.

HOE DIT BOEK IS OPGEBOUWD

Deel I is het rapport van Marit Zwiers: de aanleiding, de achtergrond van de TT van 1951, het verloop van de zaak zoals de recherche die toen zag, een kritische blik op dat onderzoek, portretten van de betrokkenen, een verantwoording van de nieuwe bronnen en de open vragen.

Deel II bevat de bronnen zelf, in drie groepen. **A** is het politiedossier van 1951. **B** gaat over de TT en de stad: startlijst, rondetijden, keuring, het portiersboek van het hotel, advertenties en krantenberichten. **C** bevat de nieuwe bronnen: een werkboekje, een handtekeningenboekje, brieven, een interview, een veilingcatalogus, gesprekken en metingen uit 2026.

Deel III is van u: werkbladen, antwoordformulier en hints, en daarna, verzegeld, de conclusie van de historicus.

Verwijzingen naar bijlagen geven steeds het paginanummer erbij.
Engelse bronnen zijn vertaald; waar de woordkeus ertoe doet, staat het Engels erbij. Toelichtingen van de historicus bij de bronnen staan in een groen gemarkeerd cursief blok.

Inhoud

VOORWERK

Aan de lezer 3
Wie is wie 7

DEEL I · HET RAPPORT

1 Een doos uit Ontario 9
2 Assen, juli 1951 11
3 Een Engelsman in het bos 15
4 Het onderzoek van 1951 en zijn blinde vlekken 18
5 De betrokkenen 20
6 Nieuwe bronnen 22
7 Open vragen 25

DEEL II · A · HET POLITIEDOSSIER VAN 1951

A1 Melding van een lijkvinding in het Asserbos 27
A2 Het journaal van inspecteur De Graaf, vrijdag 6 juli 28
A3 Schouw van de vindplaats in het Sterrebos 29
A4 Verslag van de lijkschouwing door dr. W. Mensinga 31
A5 Verhoor van boswachter Lammert Hilbrands 32
A6 Verhoor van Margaret Langridge-Ashby 34
A7 Eerste verhoor van Cyril Maddock 35
A8 Verhoor van nachtportier Jan Oosting 36
A9 Verhoor van Albertus Venhuizen, verhuurder van het koetshuis 37
A10 Aanhouding en huiszoeking bij Hindrik Wolters 38
A11 Verhoor van verdachte Hindrik Wolters 39
A12 Verhoren van Geesje Wolters-Dekker en Aaltje Bruins 41
A13 Verhoor van Geert Snoek, smid te Rolde 42
A14 Melding van caféhouder Harm Lunenborg 43
A15 De brief van Edward Langridge aan zijn broer Harry 43
A16 Verhoor van barkeeper Wim Stoker, Hotel Brinkhoven 45
A17 De kisten en het tweede verhoor van Maddock 46
A18 Rapport van sluiting 47

DEEL II · B · DE TT EN DE STAD

B1 Startlijst klasse 350 cc (uittreksel) 50
B2 Rondetijden training klasse 350 cc, donderdag 5 juli 51
B3 Keuringskaart van de machine van Geert Snoek 51

Wie is wie

Leeftijden in juli 1951. De politie schreef ‘Langrich’ en ‘Maddok’.

ENGELSE GASTEN

Edward (Ted) Langridge	31, privé-coureur uit Coventry, 350 cc, startnummer 37. Het slachtoffer.
Margaret (Peggy) Langridge	27, zijn echtgenote, reisde met hem mee.
Cyril Maddock	33, privé-coureur uit Coventry, 350 cc, startnummer 41. Deelde met Langridge een bestelwagen en een werkplaats.

ASSEN EN OMGEVING

Hindrik (Henk) Wolters	24, monteur uit Assen, voor de TT-week ingehuurd door Langridge. Hoofdverdachte in 1951.
Geesje Wolters-Dekker	61, zijn moeder.
Aaltje Bruins	35, wijkverpleegster, buurvrouw van de familie Wolters.
Albertus (Bertus) Venhuizen	46, handelaar in antiek en curiosa en meubelrestaurateur, eigenaar van huize Bosrand aan de rand van het Asserbos. Verhuurde zijn koetshuis als werkplaats aan de Engelsen.
Geert Snoek	30, smid en coureur uit Rolde. Zijn machine werd bij de keuring afgekeurd.
Lammert Hilbrands	52, boswachter, woonde tegenover Bosrand. Vond het lichaam.
Jan Oosting	58, nachtportier van Hotel Brinkhoven aan de Brink, waar de Engelsen logeerden.
Harm Lunenborg	caféhouder van De Gouden Ploeg.
Wim Stoker	barkeeper en ober in Hotel Brinkhoven.
Roelof Kuiper	12, verzamelaar van handtekeningen van coureurs.

RECHERCHE ASSEN-ZUID, 1951

inspecteur K. de Graaf	leidde het onderzoek.
agent H. Hoekstra	rechercheur.
dr. W. Mensinga	arts, verrichtte de lijkschouwing.
mej. E. Bakker	tolk Engels.

2026

dr. Marit Zwiers	historicus, auteur van dit rapport.
Tineke Wolters	nicht van Henk Wolters, opdrachtgever.

HOOFDSTUK

1

Een doos uit Ontario

In februari 2026 stond Tineke Wolters bij mij op de stoep met een verhuisdoos. Haar moeder was overleden, en bij het leeghalen van het huis was op zolder een doos tevoorschijn gekomen die in 1988 uit Canada was nagestuurd: de nalatenschap van haar oom Hindrik Wolters, door iedereen Henk genoemd. Henk was in april 1953 naar Ontario geëmigreerd en daar in februari 1988 overleden. Zijn naam werd in de familie zelden uitgesproken.

Iedereen in Assen die oud genoeg was, wist waarom. In de TT-week van 1951 was de Engelse coureur Edward Langridge, voor wie Henk als monteur werkte, dood aangetroffen in het Asserbos. Naast het lichaam lag een steeksleutel met de ingeslagen letters *H.W.* Henk werd opgepakt, zat acht dagen vast en werd daarna zonder verdere uitleg heengezonden. Er kwam nooit een proces, maar ook nooit een andere verdachte. ‘Hij heeft de rest van zijn leven met die sleutel om zijn nek gelopen,’ zei Tineke.

In de doos zaten foto’s van een garage in Hamilton, een Canadees rijbewijs, een stapel brieven, en een klein zwart notitieboekje met een elastiek erom: Henks werkboekje uit 1951. Tineke vroeg mij uit te zoeken wat er in juli 1951 werkelijk was gebeurd. Ze stelde één voorwaarde: dat ik zou opschrijven wat de bronnen zeggen, ook als dat niet zou zijn wat zij hoopte.

VRAAGSTELLING

Dit rapport stelt drie vragen. Wat gebeurde er tussen donderdagavond 5 en vrijdagochtend 6 juli 1951 met Edward Langridge? Waarom richtte het onderzoek van 1951 zich vrijwel uitsluitend op Henk Wolters? En: laten de bronnen, oude en nieuwe, een andere lezing toe?

Ik heb daarvoor het politiedossier van 1951 opnieuw doorgenomen, de lokale krant uit die weken, de startlijsten en rondetijden van de TT, de papieren in Tinekes doos, een handtekeningenboekje dat sinds 2011 in een museumcollectie rust, materiaal dat de familie Langridge in

HOOFDSTUK

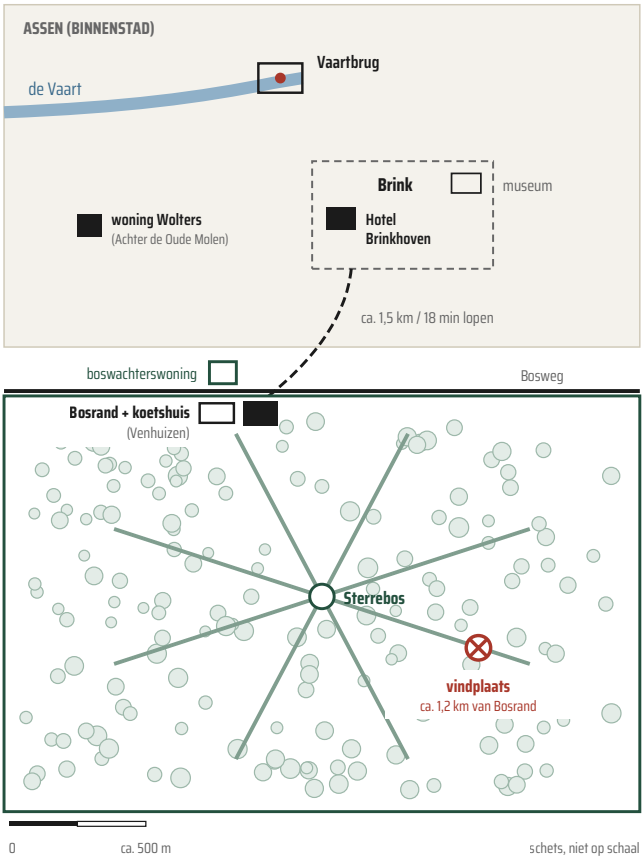
2

Assen, juli 1951

Wie in de eerste week van juli 1951 in Assen kwam, kwam voor de TT. De 'Tourist Trophy' werd sinds 1925 bij Assen verreden en was in 1949 opgenomen in het nieuwe wereldkampioenschap wegrace. In 1951 viel de race op zaterdag 7 juli. Er werd gereden in klassen van 125, 350 en 500 cc.[2]

Er was in 1951 nog geen afgesloten circuit. De race werd gereden over een omloop van ruim zestien kilometer over gewone, voor de gelegenheid afgesloten wegen ten zuiden van Assen, door of langs De Haar, Hooghalen, Laaghalen en Laaghalerveen. Namen als de Barteldsbocht, de Oude Tol en de Kniebocht klonken in heel motorrijdend Europa. Toeschouwers stonden letterlijk aan de rand van het asfalt, achter een paar strobalen. Pas in 1955 verhuisde de race naar een korter, speciaal aangelegd circuit.

2. Voor de algemene gegevens over de TT van 1951 (datum, klassen) heb ik de bekende overzichtswerken gevolgd. Alle coureurs die in dit rapport bij naam worden genoemd, zijn privé-rijders zonder plaats in de officiële uitslagenlijsten van de wereldkampioenschappen.

Afb. 2 Assen en de noordrand van het Asserbos in 1951, schematisch. Afstanden zijn ontleend aan het politiedossier.

DE ZAAK IN DE TIJD

Afb. 3 De belangrijkste gebeurtenissen van 1951 tot 2026. Bronnen: het politiedossier, de bijlagen in deel C en gegevens uit de burgerlijke stand.